

AS "INVL atklātais pensiju fonds"
Vienotais reģistrācijas Nr. 40003377918, adrese: Smilšu iela 7-1, LV-1050

**PENSIJU PLĀNA
„INVL Ekstra 47+”
IEGULDĪJUMU POLITIKA**

Apstiprināta
AS "INVL atklātais pensiju fonds"
Valdes sēdē 2018.gada 1.novembrī

SATURA RĀDĪTĀJS

1. IEGULDĪJUMU POLITIKAS MĒRĶI UN NOSACĪJUMI	3 lpp.
2. ILGTERMIŅA AKTĪVU IZVIETOŠANAS STRATĒGIJA UN TAKTIKA	3 lpp.
3. VISPĀRĒJĀ POLITIKA IEGULDĪJUMU IZVĒLEI	4 lpp.
4. IEGULDĪJUMU VEIDI	5 lpp.
5. IEGULDĪJUMU KVANTITATĪVIE IEROBEŽOJUMI UN LIMITI	5 lpp.
6. ATVASINĀTO FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANA	7 lpp.
7. LĒMUMU PIENĒMŠANA	8 lpp.
8. IEGULDĪJUMU RISKU NOTEIKŠANA, KONTROLE UN VADĪBA	8 lpp.
9. IEGULDĪJUMU ATDEVES NOVĒRTĒJUMS	10 lpp.
10. BALSĒŠANAS POLITIKA	10 lpp.
11. LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJS UN LĪDZEKĻU TURĒTĀJS	10 lpp.
12. POTENCIĀLĀ INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANAS POLITIKA	11 lpp.

Pensiju plāna administrēšana: AS "INVL atklātais pensiju fonds"
reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003377918
Smilšu iela 7-1, LV-1050.

Līdzekļu pārvaldītājs: IPAS „INVL Asset Management”
reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003605043
Smilšu iela 7-1, Rīga, LV-1050.

Līdzekļu turētājs: AS „SEB banka”
reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003151743
Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-1076

PENSIJU PLĀNA “INVL Ekstra 47+” IEGULDĪJUMU POLITIKA

1. IEGULDĪJUMU POLITIKAS MĒRĶI UN NOSACĪJUMI

- 1.1. Pensiju plāns „INVL Ekstra 47+” (turpmāk – Pensiju plāns) ir AS „INVL atklātais pensiju fonds” (turpmāk – Pensiju fonds) saskaņā ar likumu “Par privātajiem pensiju fondiem” (turpmāk – Likums) izveidots pensiju plāns.
- 1.2. Pensiju plāna ieguldījumu politikas (turpmāk tekstā – Ieguldījumu politika) mērķis ir nodrošināt, ka Pensiju plāna naudas līdzekļi un citi aktīvi (turpmāk tekstā – Pensiju plāna aktīvi) tiek pārvaldīti saskaņā ar Pensiju plāna noteikumiem kā arī tiek ieguldīti atbilstoši Pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem.
- 1.3. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas mērķis ir panākt Pensiju plānā veikto iemaksu vērtības saglabāšanu un pastāvīgu pieaugumu ilgākā laika posmā, īstenojot sabalansētu ieguldījumu politiku, kas ļautu uzkrāt papildus pensijas kapitālu, lai nodrošinātu Pensiju plāna dalībniekiem lielāku papildpensiju.
- 1.4. Ieguldot Pensiju plāna aktīvus, Līdzekļu pārvaldītājs rīkojas kā gādīgs un rūpīgs saimnieks un vienīgi Pensiju plāna dalībnieku interesēs, kā arī ievēro piesardzības principus, kas nodrošina riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši pensiju plāna dalībnieku papildpensijas izmaksu saistībām.
- 1.5. Ieguldījumu politikas pamatnostādnes ir ieguldījumu caurskatāmība, labākās prakses un piesardzības principu ievērošana, dalībnieku regulāra informēšana, kā arī Pensiju plāna aktīvu izvietošana noteiktajos ieguldījumu objektos, ievērojot Likumā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
- 1.6. Iemaksas Pensiju plānā un izmaksas no tā tiek veiktas eiro.

2. ILGTERMIŅA AKTĪVU IZVIETOŠANAS STRATĒGIJA UN TAKTIKA

- 2.1. Pensiju plāna sabalansētā ieguldījumu politika paredz, ka līdz 50% no pensiju plāna aktīviem var tikt ieguldīti:
 - 2.1.1. akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros un ieguldījumu fondos, kuri var veikt ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros;
 - 2.1.2. alternatīvo ieguldījumu fondos;
 - 2.1.3. nekustamajā īpašumā;
 - 2.1.4. riska kapitālā.
- 2.2. Ieguldījumu kopsumma ieguldījumu politikas 2.1. punktā minētajos vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 50% no pensiju plāna aktīviem.
- 2.3. Faktisko Pensiju plāna aktīvu sadalījumu starp ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros un ieguldījumiem parāda vērtspapīros, termiņnoguldījumiem kredītiestādēs, naudas tirgus instrumentiem un citiem Likumā atļautajiem ieguldījumu objektiem nosaka Līdzekļu pārvaldītājs, vadoties no situācijas finanšu tirgos.
- 2.4. Akcijās ieguldītie aktīvi tiek diversificēti ģeogrāfiski, aptverot plašu reģionu loku.
- 2.5. Ieguldījumi parāda vērtspapīros, kā arī termiņnoguldījumi kredītiestādēs un naudas tirgus instrumenti tiek diversificēti pēc to termiņa līdz dzēšanai

- un pēc to kredītriska. Līdzekļu pārvaldītājs var izmantot atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku.
- 2.6. Veicot Pensiju plāna aktīvu ģeogrāfisko diversifikāciju, katrā atsevišķā reģionā veikto ieguldījumu īpatsvaru nosaka Līdzekļu pārvaldītājs atbilstoši situācijai finanšu tirgos.
 - 2.7. Visi Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti, izmantojot ieguldījumu fondus vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumus (turpmāk tekstā – ieguldījumu fondi).
 - 2.8. Nav paredzama ieguldījumu koncentrācija noteiktā sektorā, valstī vai reģionā.
 - 2.9. Darījumu partneri tiek izvēlēti, pamatojoties uz to sadarbības piedāvājuma ekonomisko izdevīgumu Pensiju plāna augstāka ienesīguma nodrošināšanai.
 - 2.10. Pensiju plāna ārvalstu valūtu atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:
 - 2.10.1. atsevišķā ārvalstu valūtā — 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
 - 2.10.2. kopumā visās ārvalstu valūtās — 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem.

3. VISPĀRĒJĀ POLITIKA IEGULDĪJUMU IZVĒLEI

- 3.1. Līdzekļu pārvaldītāja pienākums ir iegūt pietiekami plašu informāciju par potenciālajiem un esošajiem ieguldījumu objektiem, kā arī pastāvīgi uzraudzīt un analizēt to emitentu finansiālo un ekonomisko stāvokli, kuru emitētajos vērtspapīros un naudas tirgus instrumentos ir vai tiks ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, un to kredītiestāžu finansiālo un ekonomisko stāvokli, kuru noguldījumos ir vai tiks noguldīti Pensiju plāna aktīvi.
- 3.2. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas mērķis ir augstākas peļņas gūšana ilgtermiņā no ieguldījumiem, saglabājot ieguldījumu drošību. Izvēloties ieguldījumus, Līdzekļu pārvaldītājs ievēro, lai Pensiju plāna aktīvi tiktu ieguldīti finanšu instrumentos ar augstu likviditāti, kā arī, ņemot vērā starptautisko reitingu aģentūru piešķirtos kredītreitingus. Ieguldījumu portfelis tiek veidots, ņemot vērā Pensiju plānā uzkrātā papildpensijas kapitāla kopējo apjomu, kā arī ņemot vērā riskus.
- 3.3. Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti šādos ieguldījumu objektos:
 - 3.3.1. valsts, pašvaldību un starptautisko finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
 - 3.3.2. komercsabiedrību parāda vērtspapīros;
 - 3.3.3. akcijās un citos kapitāla vērtspapīros;
 - 3.3.4. termiņnoguldījumos kredītiestādēs;
 - 3.3.5. ieguldījumu fondos;
 - 3.3.6. alternatīvo ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos;
 - 3.3.7. nekustamajā īpašumā;
 - 3.3.8. atvasinātajos finanšu instrumentos;
 - 3.3.9. riska kapitāla tirgū

4. IEGULDĪJUMU VEIDI

Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti:

- 4.1. Latvijas, citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu (turpmāk tekstā – dalībvalstis) valsts un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
- 4.2. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstu (turpmāk tekstā – ESAO dalībvalstis) valsts emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, ja attiecīgās valsts ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā, pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma, ir investīciju kategorijā;
- 4.3. tādu starptautisku finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuru locekles ir viena vai vairākas Dalībvalstis;
- 4.4. valsts un starptautisko finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos, kuri neatbilst šīs ieguldījumu politikas 4.1., 4.2. un 4.3. punkta prasībām, bet ir iekļauti dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū;
- 4.5. akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, ja tie ir iekļauti dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;
- 4.6. komercsabiedrību parāda vērtspapīros, ja tie ir iekļauti dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;
- 4.7. komercsabiedrību kapitāla un parāda vērtspapīros, ja tie nav iekļauti regulētajā tirgū, bet attiecīgo vērtspapīru emisijas noteikumos ir paredzēts, ka vērtspapīri gada laikā no dienas, kad uzsākta parakstīšanās uz tiem, tiks iekļauti dalībvalstī vai šīs ieguldījumu politikas 4.2. punktā minētajā valstī organizētā regulētajā tirgū;
- 4.8. noguldījumos kredītiestādē, kura saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai dalībvalstī vai valstī, kas ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts un kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 26.jūnija regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (Dokuments attiecas uz EEZ) ir atzīta par valsti, kurā kredītiestādēm piemēro uzraudzības un darbību regulējošās prasības, kas ir līdzvērtīgas tām, ko piemēro Eiropas Savienībā;
- 4.9. ieguldījumu fondos;
- 4.10. alternatīvo ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopīgo ieguldījumu uzņēmumos, kas reģistrēti dalībvalstī vai ESAO dalībvalstī un kuru ieguldītāji ir tiesīgi bez ierobežojumiem atsavināt savas ieguldījumu daļas;
- 4.11. nekustamajā īpašumā, kas ir reģistrēts Dalībvalstī;
- 4.12. atvasinātajos finanšu instrumentos;
- 4.13. riska kapitāla tirgū.

5. IEGULDĪJUMU KVANTITATĪVIE IEROBEŽOJUMI UN LIMITI

- 5.1. Pensiju plāna aktīvi ieguldāmi, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus:
 - 5.1.1. ieguldījumi vienas valsts, pašvaldības vai starptautiskas finanšu institūcijas emitētajos vai garantētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 35 procentus no Pensiju plāna aktīviem. Minēto ierobežojumu drīkst pārsniegt attiecībā uz valsts

- emitētajiem vērtspapīriem vai naudas tirgus instrumentiem, ja Pensiju plāna aktīvos ir vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti no sešām vai vairākām viena emitenta emisijām un katras emisijas vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtība atsevišķi nepārsniedz 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
- 5.1.2. ieguldījumu kopsumma ieguldījumu politikas 4.4. punktā minētajos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
 - 5.1.3. ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos parāda vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
 - 5.1.4. ieguldījumi vienas komercsabiedrības emitētajos kapitāla vērtspapīros nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā emitenta pamatkapitāla un balsstiesīgo akciju skaita;
 - 5.1.5. noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 20 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējās prasības pret vienu kredītiestādi nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem, izņemot prasības pēc pieprasījuma pret Līdzekļu turētāju;
 - 5.1.6. ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem un 10 procentus no attiecīgā ieguldījumu fonda neto aktīviem;
 - 5.1.7. ieguldījumi vienā alternatīvajā ieguldījumu fondā nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem, bet kopējie ieguldījumi alternatīvajos ieguldījumu fondos nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
 - 5.1.8. ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas ar Pensiju fondu koncernā esošas komercsabiedrības, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no attiecīgā Pensiju fonda izveidoto pensiju plānu kopējiem aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulētā tirgus starpniecību;
 - 5.1.9. ieguldījumi finanšu instrumentos, ko emitējušas komercsabiedrības, kuras ar Pensiju fondu noslēgušas kolektīvās dalības līgumu, nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem, ieguldījumu kopsumma iemaksas veicošo darba devēju vienā koncernā esošās komercsabiedrībās nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem, un ieguldījumus drīkst veikt tikai ar regulēta tirgus starpniecību;
 - 5.1.10. ieguldījumi vienā koncernā esošu komercsabiedrību emitētajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Pensiju plāna aktīviem;
- 5.2. Vismaz 70 procentus no Pensiju plāna kopējiem ieguldījumiem vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, ieguldījumu fondu, alternatīvo ieguldījumu fondu vai tiem pielīdzināmu kopīgo ieguldījumu uzņēmumu ieguldījumu daļās un riska kapitāla tirgū iegulda tādos ieguldījumu objektos (finanšu instrumentos), kuri ir iekļauti dalībvalstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū.
- 5.3. Pensiju plāna aktīvus nedrīkst izmantot aizņēmumam, un Pensiju plāna naudas līdzekļus aizliegts piešķirt aizdevumos, kā arī izsniegt garantijās.
- 5.4. Darījumos ar atpakaļpirkuma vai atpakaļpārdevuma nosacījumiem, saistības, kas izriet no šādiem darījumiem, nedrīkst pārsniegt 50 procentus no Pensiju plāna aktīviem. Šos darījumus drīkst veikt vienīgi

Pensiju plāna īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem.

5.5. Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt atvasinātajos finanšu instrumentos, ievērojot šādus nosacījumus:

5.5.1. attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, lai nodrošinātos pret noteiktu Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam, vai lai nodrošinātu efektīvu portfeļa vadību;

5.5.2. darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem tiek veikti dalībvalstī vai ESAO dalībvalstī organizētā regulētajā tirgū vai atvasināto finanšu instrumentu darījumu partneris ir kredītiestāde, kura atbilst šīs ieguldījumu politikas 4.8. punkta prasībām;

5.5.3. ieguldījumi viena emitenta emitētos (darījumu kopsumma ar vienu darījumu partneri) atvasinātajos finanšu instrumentos nedrīkst pārsniegt 5 procentus no Pensiju plāna aktīviem.

5.6. Pensiju plāna noteiktā ieguldījumu portfeļa struktūra un limiti

ieguldījumu objekts	Limits
Valsts, pašvaldību un starptautisko finanšu institūciju emitētie vai garantētie parāda vērtspapīri	Līdz 100%
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri	Līdz 100%
Komerksabiedrību kapitāla vērtspapīri, ieguldījumu fondu, kuri var veikt ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, ieguldījumu apliecības	Līdz 50%
Ieguldījumu fondu, kuri neveic ieguldījumus akcijās vai citos kapitāla vērtspapīros, ieguldījumu apliecības	Līdz 100%
Kredītiestāžu termiņnoguldījumi	Līdz 100%
Alternatīvie ieguldījumu fondi	Līdz 10%
Nekustamais īpašums	Līdz 15%
Riska kapitāls	Līdz 20%
Noguldījumi uz pieprasījumu	Līdz 100%

5.7. Robeža, kuru sasniedzot, konkrētā aktīvu veida turēšana tiek izbeigta vai ierobežota, netiek noteikta.

5.8. Pensiju fonds kontrolē kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro ieguldījumu politikā noteiktos kvantitatīvos ierobežojumus. Pensiju fonds regulāri saņem pārskatus no Līdzekļu turētāja par Pensiju plāna darbību un pārbauda, vai Līdzekļu pārvaldītāja veiktie darījumi atbilst Likuma, Pensiju plāna un tā ieguldījumu politikas prasībām. Pēc Pensiju fonda pieprasījuma, Līdzekļu turētājs izsniedz darījumu apliecinājošu dokumentu kopijas, kas attiecas uz Pensiju plāna pārvaldīšanu. Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums pēc Pensiju fonda pieprasījuma sniegt visu nepieciešamo papildus informāciju Līdzekļu pārvaldītāja darbības izvērtēšanai.

6. ATVASINĀTO FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANA

- 6.1. Līdzekļu pārvaldītājs pēc savas izvēles atbilstoši savām iekšējām procedūrām, ievērojot ieguldījumu politiku, nosaka atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu.
- 6.2. Atvasinātie finanšu instrumenti galvenokārt tiek izmantoti Pensiju plāna atvērto valūtas pozīciju pārvaldīšanā. Tāpat atvasinātie finanšu instrumenti var tikt izmantoti, lai regulētu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfeļa vidējo svērto termiņu līdz dzēšanai. Atvasināto finanšu instrumentu izmantošana samazina Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku.
- 6.3. Visi atvasinātie finanšu instrumenti Pensiju plāna bilanci tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā: visi šādi līgumi ar pozitīvu vērtību tiek atspoguļoti aktīvos, bet visi līgumi ar negatīvu vērtību - saistībās. Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta kā pēdējā pieejamā (zināmā) šo instrumentu tirgus cena. Ja atvasinātie finanšu instrumenti tiek kotēti biržā, par tirgus cenu tiek uzskatīta attiecīgās biržas cena. Ja atvasinātie finanšu instrumenti netiek kotēti biržā, par to tirgus cenu tiek uzskatīta finanšu tirgus dalībnieku noteiktā cena, kas iegūta no uzticamiem informācijas avotiem (piemēram, Reuters, Bloomberg, darījumu partneriem, finanšu tirgus dalībnieku mājas lapām).

7. LĒMUMU PIENĒMŠANA

- 7.1. Šī Pensiju plāna ieguldījumu politika ir izstrādāta saskaņā ar Pensiju plāna noteikumiem.
- 7.2. Līdzekļu pārvaldītājs pārvalda Pensiju plāna aktīvus saskaņā ar Likuma, Pensiju plāna un šīs ieguldījumu politikas noteikumiem.
- 7.3. Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs pieņemt lēmumus par darījumiem ar Pensiju plāna aktīviem atbilstoši Likuma, Pensiju plāna noteikumiem un ieguldījumu politikas prasībām, ievērojot Likumā, Pensiju plāna noteikumos un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.
- 7.4. Lēmumus par ieguldījumiem alternatīvajos ieguldījumu fondos Līdzekļu pārvaldītājam jāsaņemo ar Pensija fonda valdi.
- 7.5. Līdzekļu pārvaldītājs no savu darbinieku vidus ieceļ Pensiju plāna līdzekļu pārvaldnieku, kas ir atbildīgs par Pensiju plāna līdzekļu pārvaldīšanu. Pensiju plāna līdzekļu pārvaldniekam ir tiesības rīkoties ar Pensiju plāna aktīviem, ievērojot Likumā, Pensiju plāna noteikumos un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.

8. IEGULDĪJUMU RISKU NOTEIKŠANA, KONTROLE UN VADĪBA

- 8.1. Par risku tiek uzskatīti zaudējumi, kas var rasties no Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanas. Ieguldījumu riskus kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs atbilstoši savām iekšējām pārvaldes un kontroles procedūrām. Ieguldījumu atbilstību Likumā, Pensiju plānā un ieguldījumu politikā noteiktajiem ieguldījumu ierobežojumiem kontrolē Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs.
- 8.2. Pensiju plāna ieguldījumu risks tiek samazināts, ievērojot Likumā un ieguldījumu politikā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus attiecībā uz finanšu instrumentu grupām, ieguldījumu ierobežojumus viena emitenta vērtspapīros, ierobežojumus riska darījumiem ar vienu kredītiestādi un citus ierobežojumus

un limitus, kādus Pensiju fonds un Līdzekļu pārvaldītājs uzskata par nepieciešamiem.

8.3. Riski un iespējamo pasākumu apraksts riska samazināšanai

8.3.1. **Emitenta kredītrisks** – risks, kas rodas, ja emitents, kura emitētajos vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, nevar izpildīt savas saistības.

Pasākumi riska samazināšanai

Kredītriska novērtēšanai ārējo kredītu novērtējuma institūciju (reitingu aģentūru) sniegtie kredītreitingi netiek izmantoti mehāniski un kā vienīgais kredītriska novērtēšanas mērs. Emitenta kredītrisks tiek samazināts pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu emitenta analīzi, kā arī sekojot emitenta finansiālajai situācijai ieguldījuma turēšanas laikā.

8.3.2. **Procentu likmju svārstību risks** – mainoties tirgus procentu likmēm, var mainīties Pensiju plāna aktīvu vērtība, kas var negatīvi ietekmēt Pensiju plāna darbības rezultātus.

Pasākumi riska samazināšanai

Risks tiek ierobežots, veicot ieguldījumus finanšu instrumentos ar dažādiem dzēšanas termiņiem. Nepieciešamības gadījumā Līdzekļu pārvaldītājs izmantos atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju svārstību riska samazināšanai.

8.3.3. **Valūtas risks** – Pensiju plāna aktīvi tiks ieguldīti dažādās valūtās denominētajos finanšu instrumentos. Mainoties ārvalstu valūtu kursiem attiecībā pret eiro, Pensiju plāna aktīvu vērtība var vai nu samazināties, vai palielināties.

Pasākumi riska samazināšanai

Valūtas risks var tikt samazināts ierobežojot ieguldījumus finanšu instrumentos, kas nav denominēti eiro, kā arī nepieciešamības gadījumā izmantojot atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus valūtas riska samazināšanai.

8.3.4. **Likviditātes risks** – nespēja noteiktā laika periodā realizēt kādu no Pensiju plāna aktīviem par pieņemamu cenu vai arī nepietiekošas naudas plūsmas rezultātā radusies nespēja maksāt trešajām personām par pakalpojumiem.

Pasākumi riska samazināšanai

Likviditātes risks tiek samazināts, pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu tirgus analīzi, nodrošinot ieguldījumu diversifikāciju, analizējot izmaksu struktūru, kā arī daļu no Pensiju plāna aktīviem turot naudas līdzekļu veidā.

8.3.5. **Darījumu partnera kredītrisks** – risks, kas rodas, ja darījumu partneris, ar kuru Līdzekļu pārvaldītājs uz Pensiju plāna rēķina ir noslēdzis darījumu, nevar izpildīt savas saistības.

Pasākumi riska samazināšanai

Pirms darījumu veikšanas Līdzekļu pārvaldītājs veic darījumu partneru kredītriska novērtēšanu.

8.3.6. **Citi riski** – nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbība, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās), biznesa risks, juridiskais, informācijas, valsts regulācijas riski, u. tml.

Pasākumi riska samazināšanai

Līdzekļu pārvaldītājs, pārvaldot Pensiju plāna aktīvus, nodrošina atbilstošas risku pārvaldes kontroles sistēmas esamību, tādējādi iespēju robežās minimizējot šos riskus.

9. IEGULDĪJUMU ATDEVES NOVĒRTĒJUMS

Vienu reizi ceturksnī Pensiju fonds novērtē Līdzekļu pārvaldītāja darbību, novērtējot Pensiju plāna ienesīguma atbilstību tirgus nosacījumiem un riskiem.

Vienu reizi kalendārajā gadā Pensiju fonds nosaka ieguldījumu atdeves vērtību, kuru veido Pensiju plāna aktīvu un saistību vērtības starpība. Pēc ieguldījumu atdeves vērtības noteikšanas Pensiju Fonds var lemt par izmaiņām ieguldījumu politikā.

10. BALSĒŠANAS POLITIKA

Pensiju plāns ir pielīdzināms pasīvam mazākuma investoram, kas aktīvi nepiedalās to emitentu, kuru vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, pārvaldes lēmumu pieņemšanā. Tomēr atsevišķos gadījumos Pensiju fonds var pilnvarot Līdzekļu pārvaldītāju piedalīties emitentu, kuru vērtspapīros ir ieguldīti Pensiju plāna aktīvi, akcionāru un obligacionāru sapulcēs, ja tas ir nepieciešams Pensiju plāna dalībnieku interešu aizsardzībai.

11. LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJS UN LĪDZEKĻU TURĒTĀJS

- 11.1. Līdzekļu pārvaldītājs - ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība "INVL Asset Management", reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003605043, kas nodrošina Pensiju plānā un ieguldījumu politikā noteikto ieguldīšanas noteikumu īstenošanu, pieņem lēmumus par Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanu, slēdz darījumus ar Pensiju plāna aktīviem un dod rīkojumus Līdzekļu turētājam par norēķinu veikšanu par attiecīgiem darījumiem saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem, ieguldījumu politiku un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu pārvaldītāju.
- 11.2. Līdzekļu pārvaldītājs darbojas saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem un ieguldījumu politiku. Līdzekļu pārvaldītājs veic Pensiju plāna ieguldījumu portfeļa apkopojumu, kuru iesniedz Pensiju fondam, un Pensiju fonds pārbauda veiktos darījumus.
- 11.3. Līdzekļu turētājs – akciju sabiedrība „SEB banka”, reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģistrācijas numuru 40003151743, kas Pensiju fonda labā veic Pensiju plāna kontu apkalpošanu, Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumu kontroli un Pensiju plānu aktīvu turēšanu, glabāšanu un uzskaiti saskaņā ar Likumu, Pensiju plāna noteikumiem, ieguldījumu politiku un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu turētāju. Līdzekļu turētāja darbība tiek vērtēta pēc ieguldījumu ierobežojumu

kontroles kvalitātes, savlaicīgas ziņošanas par pārkāpumiem, kā arī pēc citu Likumā un līgumā, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu turētāju, Līdzekļu turētāja noteikto pienākumu izpildes kvalitātes.

12.POTENCIĀLĀ INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANAS POLITIKA

- 12.1. Pensiju fonds nodrošina, ka Pensiju plāna aktīvi tiek ieguldīti tikai un vienīgi Pensiju plāna dalībnieku interesēs.
- 12.2. Pensiju Fonda valde izstrādā noteikto interešu konfliktu kontroles sistēmu, lai veiktu kontroli par Līdzekļu pārvaldītāja Pensiju plāna aktīvu pārvaldīšanu saskaņā ar Pensiju fonda izstrādāto ieguldījumu politiku.